

Prekentekest: Mark 7,31-37

Siden forlot Jesus Tyros-området igjen. Han tok veien om Sidon og dro mot Galileasjøen gjennom Dekapolis-landet. De førte til ham en mann som var døv og hadde vondt for å tale, og de ba ham legge hendene på ham. Jesus tok ham med seg bort fra mengden. Han stakk fingrene i ørene hans, tok spytt og berørte tungen hans. Så løftet han blikket mot himmelen, sukket og sa til ham: «Effata!» – det betyr: «Lukk deg opp!» Straks ble ørene hans åpnet, båndet som bandt tungen hans, ble løst, og han snakket rent. Jesus forbød dem å fortelle dette til noen. Men jo mer han forbød det, dess mer gjorde de det kjent. Folk var overveldet og forundret og sa: «Alt han har gjort, er godt. Han får døve til å høre og stumme til å tale.»

Ord som virker

Å tale et tydelig språk er viktig, de rette ordene til rett tid. Vi er midt inne i en valgkamp der ord og løfter svever rundt oss på alle kanter. Noen ord er uten så mye innhold, vi kaller det gjerne valgflesk, løfter som ikke vil holdes. Andre ord er svært så virksomme, for eksempel slike ord som nylig avslørte en topp-politikers skattesnusk. Ordene som avslørte ham, ble så igjen avløst av ord om hans avgang. Da ser vi at ord kan være virksomme, bare de fanges opp og er forankret i virkelighetens verden. Mens ord som ikke fanges opp har ingen virkning, selv om det ligger fakta bak.

Jesus var en som hadde ord som virket. Han hadde «ordet i sin makt», som det heter. Han var neppe en som snakket i tide og utide. I møte med denne mannen som var døv og hadde vanskelig for å snakke, brukte Jesus bare ett eneste ord. Resten av kommunikasjonen foregikk på tegnspråket. For hvordan kommuniserer man med en som ikke kan høre? Jo, Jesus tok først mannen med seg bort fra mengden. Her var det ikke noe spill for galleriet, men pur omsorg. Jesus tok fingrene i ørene hans, og så kommer noe som virker uhygienisk og ekkelt på oss, han tok spytt på fingeren og tok på tunga til mannen. Og så løftet han blikket mot himmelen, sukket og sa til ham: «effata!» Et ord som er lett å lese på munnen, og som den døvstumme kunne forstå. Det betyr «lukk deg opp!» Fra da av kunne mannen høre, og de problemene han hadde med å snakke ble borte.

Denne søndagen kalles «effata-søndagen» etter dette ordet som betyr lukk deg opp. De som så det som skjedde kunne ikke la være å fortelle. Jesus, han som kalles Ordet, lukket opp ørene til denne mannen som kanskje aldri hadde hørt et kløyva ord, og Jesus hadde lukket opp for talen så mannen kunne snakke. Du snakker om sensasjon!

Dette er en solskinnshistorie. Vi trenger å høre gode fortellinger med en lykkelig slutt. Men bibelfortellinger er ikke som andre fortellinger. Der andre fortellinger slutter med punktum finale, der kan bibelfortellinger fortsette i et sprang over to tusen år og si meg noe om mitt liv, og si deg noe om ditt liv. Det er fordi ordene er virksomme ord fra Gud. Det er et grunnleggende dogme i vår kirke at Jesus Kristus er i går og i dag den samme, ja til evig tid. (Hebr 13,8). Det betyr at også dagens Jesus kan møte oss med de samme virksomme ord og den eie gode omsorg som den gang.

Det finnes dem som blir helbredet også i dag, men nå som da regner vi med at det store flertallet får ha den fullkomne helbredelsen til gode til

den dagen Jesus nyskaper Guds barn og fullender Guds rike fysisk. I syndefallets verden er vi i det daglige prisgitt forgjengelighetens tyngdekraft som gjør at vi eldes, som gjør at livet setter spor. Men vi har da sannelig også mye å takke Gud for. Hva med liv og lemmer og sanser, som mange av oss har så lett for å ta som en selvfølge? Og tar man først noe som en selvfølge, så glemmer man også å takke Gud for det.

Jesus viste med sine mektige gjerninger at Guds rike besitter en skaperkraft og en fullkommenhet av en annen verden. I dag ser vi dette bryte gjennom fra vår framtidsvisjon i glimt. Takket være Jesus er himmelen og evigheten vår.

Ord som dreper

Hva kan vi så lære av bibelfortellingen? Jo, flere ting. For det første var det noen som kom med denne mannen til Jesus. Han hadde venner som tok ham med. Det kan godt være at de samme vennene var flike til å ha kontakt med ham i det daglige. Kanskje de tok ham med på kino. Nei, kino var jo ikke oppfunnet ... De var sikkert sammen ute på mye likevel. Poenget er at hadde disse vennen bare brydd seg om disse andre sosiale samlingene og det positive fellesskapet venner imellom, og ikke tatt ham med til Jesus, ja da hadde han jo ikke fått åpnet ørene slik at han kunne høre. I dag er det mange som trenger gode venner. Men det man trenger enda mer er gode venner som også tar en med der en kan få åpnet ørene for Jesus, slik som her i kirken.

Hvordan er det så med vår hørsel, du og jeg? Trenger noen av oss å få åpnet opp ørene for hva Jesus har å si? Men har Jesus noe på hjertet da? Det er ikke alle som umiddelbart oppfatter det. Vi var inne på dette med forskjellen mellom ord som er virksomme og på den andre siden svada og tomme fraser, ord uten innhold. Det finnes også et annet begrepspar som er diametralt motsatt. Apostelen Paulus bringer på banen begrepene «bokstaven som slår i hjel» og «Ånden som gjør levende». (2 Kor 3,6). Begge refererer til det evige livet.

Det meste som sies i vår verden, enten det er sant eller ikke, sorterer inn under bokstaven som slår i hjel. Bokstaven som slår i hjel handler egentlig om Moseloven i Det gamle testamente, som jo ikke kunne frelse et eneste menneske for himmelen, uansett hvor mye man strevde for å leve etter loven.

Vår verden er full av velmenende ord om det gode livet. Heller ikke disse fører et eneste menneske til himmelen. I verste fall kan det være tilslørende ord som lurer oss til å tro at vi med alt vårt strev og innsats kan gjøre oss fortjent til en plass hos Gud, eller like ille, at Gud anno 2007 for lengst har åpnet en plass i himmelen for alle, uansett hva en tror. Men det er jo ikke sant, også slike bokstaver eller ord slår i hjel i et evig perspektiv. De tilslører den sannheten Gud vil formidle om frelsen. Følgen er at mennesker går fortapt.

Ord som gir liv

Når apostelen Paulus så sier at Ånden gjør levende, er det Ånden med stor Å han tenker på. Det er Guds Ånd. Også her har vi et begrepspar som

hører uløselig sammen, ikke som motsetninger, men som innbyrdes avhengig av hverandre. Guds Ånd hører sammen med Guds ord. Ordene fra Gud har den virkningen at de kan overbevise om at vi trenger Jesus. De sier oss at våre gjerninger aldri gjør oss fortjent til en plass i Guds rike. Og skal vi være ærlige noen og enhver, så er det ikke bare toppolitikere som fra tid til annen har uheldige saker å bekjenne. Jeg tror at alle har sitt som ikke tåler dagens lys. Det var det med at den som er ren kan kaste den første steinen ... (Joh 8,7).

Nei, ingen bokstaver, kunnskap eller prestasjoner kan føre et menneske til himmelen. Hva er det da som gjelder? Jo, det som måtte gjøres er allerede ordnet. Det var derfor Jesus døde en soningsdød på korset. Men Ånden må gi oss det glade budskapet om dette, evangeliet, slik at vi tar imot det, hver enkelt av oss. Det må altså en personlig tilegnelse til av Guds frelsesgave. Frelsen er gratis, men den må tas imot.

Hvordan tar vi så imot denne gaven som frelsen er? Jo den gis oss i gudstjenesten. For de fleste starter det med dåpen. Når de to barna døpes i dag, så er det virksomme ord som sies. Ut fra Jesu ord og løfte blir disse to små Guds barn i dåpen og tar imot frelsen helt gratis. Det som sies i dåpen er altså ord som nevner det som skapes. Men dåpen er bare starten.

Det andre er at troen må få rom i barnas liv. Livet i troen er som det fysiske livet avhengig av mat for å leve. Så vet vi at gode foreldre passer på at barna får riktig mat slik at de kan vokse og utvikle seg. Troen styrkes og leves der Guds ord er til stede, forkynnes og tas imot. Guds ord er mat for troen, slik nattverden også er det. Den Hellige Ånd som barna får i dåpen gjør at de ordene fra Gud som en hører og oppfatter, blir omformet til levende liv, troen vokser og vi modnes som kristne.

Vi har i kirken fått tre nådemidler som Guds frelsesgave gis gratis gjennom. Vi trenger å ta til oss av alle tre. Disse er Guds ord, dåpen og nattverden.

Så er da forutsetningen for å være kristen at Jesus får ta oss til siden og åpne våre sanser for det som Gud vil. Det kan kanskje være at ørene i årenes løp har grodd igjen, og at munnen har mistet evnen til å snakke med Gud. Men det er ennå ikke for sent. Som Jesus gjorde under den gangen, kan han også la undre skje i dag.

At mennesker får sanser tilbake som de har mistet er store undre når det skjer, men det største av alle undre er når mennesker kommer til tro på Jesus, når ørene på ny blir åpne for Guds ord, og munnen renner over med takk til han som gav oss sansene, som gav oss gleden, som gav oss livet.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.